

IX kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

**Komisja
Kultury
i Środków
Przekazu**

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **PODKOMISJI NADZWYCZAJNEJ
DO ROZPATRZENIA POSELSKIEGO
PROJEKTU UCHWAŁY W SPRAWIE
UPAMIĘTNIECIA OFIAR PACYFIKACJI
STRAJKU W KOPALNI „WUJEK” ORAZ
POZOSTAŁYCH OFIAR STANU WOJENNEGO
W CZTERDZIESTĄ ROCZNICĘ JEGO
WPROWADZENIA (DRUK NR 1769) ORAZ
POSELSKIEGO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE BOLESNEJ ROCZNICY
WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO
(DRUK NR 1790)
(NR 1)
z dnia 1 grudnia 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu

– podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia ofiar pacyfikacji strajku w Kopalni „Wujek” oraz pozostałych ofiar stanu wojennego w czterdziestą rocznicę jego wprowadzenia (druk nr 1769) oraz poselskiego projektu uchwały w sprawie bolesnej rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (druk nr 1790) (nr 1).

1 grudnia 2021 r.

Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia ofiar pacyfikacji strajku w Kopalni „Wujek” oraz pozostałych ofiar stanu wojennego w czterdziestą rocznicę jego wprowadzenia (druk nr 1769) oraz poselskiego projektu uchwały w sprawie bolesnej rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (druk nr 1790), obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Babinetza (PiS)**, przewodniczącego Komisji Kultury i Środków Przekazu, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– wybór prezydium podkomisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Julia Popławska, Paulina Gabor** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dzień dobry państwu. Rozpoczynamy posiedzenie podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia ofiar pacyfikacji strajku w Kopalni „Wujek” oraz pozostałych ofiar stanu wojennego w czterdziestą rocznicę jego wprowadzenia (druk nr 1769) oraz poselskiego projektu uchwały w sprawie bolesnej rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (druk nr 1790).

Przekażę państwu posłom listę obecności. Rozumiem, że mamy wybrać prezydium, czyli przewodniczącego i wiceprzewodniczącego podkomisji. Pani poseł przewodnicząca Joanna Lichocka, proszę bardzo.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Chciałabym zgłosić na przewodniczącego podkomisji pana posła Piotra Babinetza, a na wiceprzewodniczącego pana Piotra Adamowicza.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Czy są inne propozycje? Jeśli nie ma, to czy jest zgoda na powołanie prezydium podkomisji w takim składzie? Rozumiem, że jest zgoda, czyli przewodniczącym podkomisji został Piotr Babinetz, a wiceprzewodniczącym podkomisji pan poseł Piotr Adamowicz.

Teraz jeszcze dwie kwestie. Pierwsza to ustalenie terminu posiedzenia podkomisji. Myślę, że byłoby dobrze nie zwlekać, tylko dzisiaj podjąć prace. Jest propozycja, żeby

to była godzina 14.45. Proszę podać numer sali. Budynek U, sala nr 05, czyli na samym dole, w podziemiu. Będzie wysłana informacja do państwa posłów.

Mam jeszcze jedną prośbę. Jest z nami pan poseł Jacek Świat i ma swoje spostrzeżenia do tekstów. Nie został członkiem podkomisji, więc proszę, aby pan poseł teraz przedstawił swoje uwagi, które będą nam przydatne w pracy podkomisji. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Jacek Świat (PiS) – spoza składu podkomisji:

Szanowni państwo, dla mnie osobiście i mojej rodziny stan wojenny był ważnym przeżyciem. Dla mnie to jest bardzo osobista sprawa. Tymczasem adresujemy uchwałę do zupełnie nowych pokoleń ludzi, którzy urodzili się długo po tamtych wydarzeniach. Nie zgłaszałem się do udziału w pracy podkomisji, bo myślę, że tym powinni zająć się ludzie nieobciążeni osobistymi wspomnieniami.

Po pierwsze, dla młodych ludzi jest ważne, żeby uchwałę skoncentrować wokół bardzo symbolicznego wydarzenia, przemawiającego do wyobraźni. Takim wydarzeniem jest pacyfikacja kopalni „Wujek”. Łatwiej przemówić przez jeden bardzo dramatyczny, wstrząsający obraz. Dlatego pomysł, aby wokół tego wydarzenia skoncentrować uchwałę wydaje mi się może trochę filmowy, ale chyba interesujący i cenny.

Oczywiście w uchwale przedstawionej przez pana posła Adamowicza jest wiele cennych fragmentów, szczególnie ten dotyczący nocy wprowadzenia stanu wojennego. To jest szalenie obrazowe i pokazuje całą grozę pierwszej nocy i dnia, gdy obudziliśmy się w zupełnie nowej rzeczywistości: bez telefonów, często bez pracy, z cenzurą, z wojskiem na ulicach, z zawieszonymi właściwie wszystkimi organizacjami społecznymi. Ten fragment powinien znaleźć się bezwzględnie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Prosimy o wskazanie, który to jest fragment?

Poseł Jacek Świat (PiS) – spoza składu podkomisji:

Drugi akapit uchwały, od słów: „W noc wprowadzenia stanu wojennego” do słów: „zlikwidowano organizacje dziennikarskie i artystyczne, takie jak SDP czy ZLP”. Później to się ładnie łączy, jest naturalne przejście do akapitu z uchwały naszego klubu o kopalni „Wujek”: „Zbrodnicze intencje architektów...”. To jest moja uwaga.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Proszę bardzo, pan poseł Jarosław Rzepa.

Poseł Jarosław Rzepa (KP):

Mam jedną uwagę do członków podkomisji. Mamy trochę czasu do naszego posiedzenia, a wcześniej mieliśmy kilka uchwał. Może warto, abyśmy spróbowali zaczerpnąć jakiejś inspiracji z poprzednich? Warto, abyśmy z tego skorzystali. To taka odpowiedź, którą będę starał się wprowadzić, przygotowując się do posiedzenia podkomisji.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Pan poseł Piotr Adamowicz.

Poseł Piotr Adamowicz (KO):

Nawiązując do głosu Piotra Rzepy, wczoraj starałem się poszukać w internecie. Paradoks polega na tym, że kiedyś w ogóle nie przyjęto uchwały, ponieważ kluby nie mogły się porozumieć. Innym razem, w wyniku bardzo daleko idącego kompromisu, przyjęto uchwałę dwuakapitową, która oddawała cześć i szacunek. Zatem nie ma tego zbyt wiele, ale oczywiście warto sprawdzić.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że na ten moment możemy zakończyć.

Jeszcze pani przewodnicząca Joanna Lichocka.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Jeśli chodzi o kwestie merytoryczne, w projekcie Platformy Obywatelskiej jest napisane, że „zginęło blisko 100 osób”, a w projekcie Prawa i Sprawiedliwości jest „ponad 100 osób”. Wydaje się mi, że nie znamy liczby ofiar stanu wojennego, ale nie jestem tego

pewna. Nie wiem, czy nie wypadałoby skonsultować się z historykiem. Mam poczucie, że nie mamy pełnej wiedzy. W Polsce nie ma pełnej wiedzy, ile jest ofiar stanu wojennego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Przyjmuje się, że było około 100 osób, które zostały zamordowane. Natomiast oprócz nich były jeszcze ofiary, które zmarły np. w efekcie wyłączenia telefonów, gdyż nie można było wezwać karetki pogotowia. Zatem tych było pewnie znacznie więcej osób, nie wiadomo ile.

Proszę bardzo, pani Joanna Borowiak.

Posel Joanna Borowiak (PiS) – spoza składu podkomisji:

Dziękuję. W pełni zgadzam się z panią poseł Lichocką. Nie znamy liczby ofiar stanu wojennego, stąd znalazł się taki zapis w projekcie uchwały Prawa i Sprawiedliwości. Byłabym za tym, aby to utrzymać, ewentualnie dodać, że liczba ofiar stanu wojennego nie jest znana.

Dzisiaj państwo posłowie z Komisji otrzymali uwagi państwa legislatorów. Mam jedną prośbę dotyczącą uwagi skierowanej pod adresem projektu klubu Prawa i Sprawiedliwości. Jest propozycja, aby w tytule, tj. „w sprawie upamiętnienia ofiar pacyfikacji strajku w Kopalni »Wujek«”, wykreślić słowo „strajku”, a „kopalni” zapisać małą literą. Pozwolę sobie nie zgodzić się z tą propozycją. W mojej ocenie słowo „strajk” powinno pozostać, a słowo „kopalnia” powinno być pisane wielką literą.

Pamiętajmy, że kopalnia „Wujek” stała się ikoną tamtych dramatycznych wydarzeń, stąd wielka litera, aby oddać szacunek tym, którzy strajkowali w kopalni w celu zniesienia stanu wojennego. Wiemy dokładnie ze źródeł historycznych i odtajnionych akt radzieckich, że gdyby nie doszło do tak brutalnej pacyfikacji kopalni, gdyby specjalny pluton ZOMO nie otworzył ognia z broni maszynowej i nie zginęli górnicy, moglibyśmy uważać, że historia stanu wojennego... Jego przebieg z pewnością wyglądałby inaczej. Mogło dojść do dużo szerszych protestów w bardzo wielu miejscach w Polsce. Protesty odbywały się, były przygotowywane. Natomiast tak dramatyczne i krwawe stłumienie strajku w kopalni „Wujek”, użycie siły, broni palnej, zamordowanie strajkujących górników było skutecznym elementem, który zastraszył polskie społeczeństwo. To jest moja prośba jako przedstawiciela wnioskodawców. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję. Jeszcze pan poseł Jacek Świat i będziemy kończyć. O godzinie 14.45 zajmujemy się pracą.

Posel Jacek Świat (PiS) – spoza składu podkomisji:

Mam uwagę do tekstu Prawa i Sprawiedliwości. Jest sformułowanie, że „Jaruzelski wprowadził w Polsce stan wojenny”. Jaruzelski nie wprowadził sam, jednoosobowo, to była decyzja polityczna, podjęta przez większe gremium. Oczywiście on był współautorem stanu wojennego i 13 grudnia rano go ogłosił. To sformułowanie sugerowałoby, że jest jedynym odpowiedzialnym. Należy zmienić to sformułowanie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś chce jeszcze coś dodać? Przede wszystkim brakuje wyraźnego wskazania, kto faktycznie zdecydował.

Na tym kończymy i spotykamy się o godzinie 14.45. Dziękuję bardzo.